

les televisions programen unes quantes hores de videoclip procedents de la MTV.

Ruble: També dit "paperets". La divisa russa ha perdut tot prestigi que pogués tenir, i els bitllets porten cada vegada xifres més altes. Moltes de les repúbliques ex-soviètiques ja no els admeten en circulació i han posat en el carrer, o preparen, noves monedes. Així la corona (Estònia), el lat (Letònia), la lita (Lituània), la grivna (Ucraïna), el tram (Armènia), el le (Moldàvia), el tengué (Kazakhstan), el somon (Tadjikistan) i el manat (Azerbaidjan)

Rumors: En circulen de tota classe i sobre tothom. I la premsa els publica massa sovint com si foren notícia. El *hit-parade* de la rumologia és encapçalat per falses notícies sobre aterratges d'ovnis, sobre amenaces de tallades de subministrament, sobre possibles cops d'estat i sobre els lligams familiars de Raïssa Gorbaxova: en uns casos sobre un hipotètic i irreal ascendent jueu, en uns altres sobre la seua relació cosanguïnia amb Brèjnev

Russins: Neologisme aproximat (de "russianin") que s'usa en oposició a rus ("ruski") per definir els russos de nacionalitat que viuen fora de les fronteres de Rússia, constituint minories compactes. A l'Europa oriental fa segles que hi viuen unes petites comunitats conegudes ja amb aquest nom.

Sexe: Els russos, tenen fama de practicar-ne abundantment. Però durant l'època comunista no era ben vist parlar-ne fora dels àmbits amistosos i, és clar, era prohibida la pornografia. Ara la televisió distribueix generosament pel·lícules picants, alhora que les revistes de senyores han envaït els quioscos. La difícil situació econòmica ha fet de la prostitució, sobretot per als turistes estrangers, un recurs habitual per a les xiques joves.

Sida: Oficialment no es reconeixen més de dos mil casos d'afectats per la sida en totes les repúbliques. Experts occidentals creuen que la xifra és molt més alta, però que, tot i això, encara no arriba

als nivells dels països occidentals. Fins al 1985 ni se'n parlava. Des d'aleshores s'han fet algunes campanyes informatives. Un dels problemes principals per a fer front a la malaltia és la poca quantitat de condonis disponibles en el mercat.

Tabac: La manca de tabac en 1990 va originar una autèntica rebel·lió popular. Per això la república russa ha signat un contracte amb Philip Morris perquè subministre 20 milions de cigarrets anuals. És prohibit de fumar en llocs públics, al metro i, encara, a la Plaça Roja.

Targeta de crèdit: Objecte d'ús inconcret per a la majoria dels russos. Fins fa poc només les havien vistes en fotografies. El 1991 Rússia va introduir una tarja de crèdit, en cooperació amb Visa, que només ha arribat a uns pocs milers de persones.

TASS: La gran agència informativa del règim soviètic i una de les més grans del món. Després del colp d'estat va ser desmantellada i repartida entre les repúbliques. A Rússia la nova agència nascuda de la TASS es diu Itar-Tass. Ara, però, ha d'afrontar la competència d'altres agències privades o semiprivades de més prestigi democràtic, com ara Interfax.

Telèfons: En la majoria de les repúbliques continua funcionant tan malament com de costum. Només

Estònia (que s'ha connectat a la xarxa finlandesa) i algunes zones de les grans ciutats han resolt el problema renovant aparells i centraletes. Diverses empreses privades, la majoria estrangeres, ofereixen facilitats d'ús de xarxes privades via satèl·lit. El seu preu fa que només puguin ser usades pels estrangers i per algunes empreses estatals. Per una altra banda el 1992 es va publicar per primera vegada en la història un anuari telefònic de Moscou. El van fer a Alemanya i només es van tirar dues-centes mil còpies.

Toponímia: Arreu de l'antiga URSS es van recuperant els noms pre-revolucionaris, siga pels carrers i places, siga per les ciutats mateix. El primer canvi es va

produir en l'estació de metro de Moscou Lermontovskaia, que va ser rebatejada Krasniie Vorota. El més sonat va ser el de Leningrad per Sant Petesburg. Altres canvis són Sverdlosk per Ekaterinenburg, Breznev per Neberezhnie Chelni, Gorky per Nizhny-Novgorod, Volgograd per Stalingrad, etcètera. En les repúbliques no russes, la majoria dels noms s'han nacionalitzat. Així Bakú és ara Baki, Kíev és Kiiv, Alma-Ata és Almati o Frunze és Bishkek.

Treball: Les xifres són extraordinàriament variades però es calcula que entre 10 i 30 milions de persones han perdut el seu treball. La gran majoria de dones que treballaven han perdut la feina, fet que és durament criticat per les (poques) organitzacions feministes russes.

Vaga: Fins l'any 1988 el concepte de vaga era associat pels soviètics al sistema capitalista i resultava inconcebible pensar en una vaga al seu país. La primera va tenir lloc aquell any a Armènia i després s'ha convertit en un element més que habitual del paisatge polític del país. La quantitat de vagues que hi poden haver en un sol dia és esfereïdora en alguns casos. Per contrast el govern no s'ho pensa dues vegades i sol contractar esquiroles quan la vaga es produeix en un sector públic.

Veterans: Els de la guerra de l'Afganistan. Els *afghantsi* estan dividits en dues grans branques. Uns rebutgen la integració de nou en la societat i recorden els veterans de Vietnam als Estats Units pel seu comportament i uns altres, en canvi, representen els sectors més conscienciats de la joventut soviètica. La seua defensa de la presidència del govern rus durant l'intent del colp d'estat va ser heroica i els va fer mereixedors del respecte i el reconeixement popular, expressat clarament durant l'enterrament de les víctimes de l'atac.

Violació: La primer vegada que un rus va sentir aquesta paraula fou gràcies a un article de *Pravda* en 1986. Des d'aleshores s'ha hagut d'acostumar molt al seu significat.

Vicent Portal